

Het Zijspoor

Officieel orgaan van de

Modelbouw Vereniging
Arnhem e.o.

27^e jaargang, 2016, nr. 4

PASSEND-ONDERWIJS MEUBILAIR?
Maatwerk weet de weg!

 Maatwerk
www.kindermeubilair.nl

Modelbouw Vereniging Arnhem e.o.

Opgericht: 30 augustus 1983

Clubgebouw: 1ste verdieping firma Maatwerk revalidatietechniek,
Industriestraat 4, 6827 BD Arnhem

Clubavonden: iedere dinsdag van 18.00 tot 21.30 uur

Facebook: www.facebook.com → Modelbouw Vereniging Arnhem

Bibliotheek: Carlo Hellegers, op de verenigingsavonden

Contributie: € 120 per jaar, op NL61 INGB 0002 7551 77 van Modelbouwvereniging Arnhem

Website: www.mva.nu, webmaster: Jan Lourens, janlourens@planet.nl

Aangesloten
bij de

www.nmf.nl

BESTUURSSAMENSTELLING

Jitse Kaspers, 0049.2822 9814190, kaslok423@hotmail.com » voorzitter

Willie Koenders, 06-5129 0176, secretaris-mva@hotmail.com » secretaris

Jan Hendriks, 06-2054 5996, j.hendriks107@upcmail.nl » 2de secretaris

Jan Verlangen, 0316-333 912 » penningmeester

Chris Rijnaarts, 0316-265 653, bellefleur07@hotmail.com » lid

Het Zijspoor

officieel cluborgaan

Redactie: Hans van de Ven, 06-51052631, zijspoor@mva.nu

Advertentiesecretariaat: Bert Pas, 026-3217578, bertpas@hotmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor om artikelen te weigeren of in te korten. De redactie kan geen aansprakelijkheid aanvaarden voor de juistheid van de ingezonden artikelen. Overname van artikelen gráág, maar alleen met vermelding van schrijver en bron en ná toestemming van de redactie. De MVA e.o. is niet verantwoordelijk voor vormgeving en inhoud van de links, genoemd in ons clubblad en op onze website www.mva.nu.

Inleveren van je bijdrage(n) voor Zijspoor 2017-1 kan tot **13 februari a.s.** bij de redactie.

Het volgende Zijspoor komt **27 februari a.s.** uit.

IN DIT NUMMER:

Van de redactie-----	4	Baanzicht update Märklin digitaal-----	25
Van de voorzitter-----	7	Nieuwspas-----	28
Een anonieme schenker-----	9	Jaap in Indonesië-----	32
Als een spin in het web-----	11	Zelfs peuters doen aan mode mee-----	36
Bochum-Dahlhausen-----	12	Uit d'oude doos-----	38
Even voorstellen-----	17	Agenda-----	40
De kolenkraan van Ron-----	20	Omroepberichten-----	42

5 x 4

Dit Zijspoor is het laatste nummer van mijn vijfde jaargang. Ofwel: het twintigste clubblad van mijn hand. Ik schreef in mijn introductie in 2012 dat ik eerder 643 edities van het clubblad "De Libero" van v.v. Eldenia maakte. Met ons Zijspoor ben ik dus nog lang niet in de buurt van mijn persoonlijke record. Maar gelet op jullie (en gelukkig ook mijn) enthousiasme ga ik nog wel een poosje door!

In dit nummer...

blikt Jaap terug op zijn reis met Marianne door Indonesië. Natuurlijk doet hij dat hier met de blik van een treinfanaat. John schreef een prachtig verslag over onze excursie naar Bochum-Dahlhausen. Jitse keek daar ook op terug, maar dat stuk verdween dus met zijn instemming in de digitale prullenbak. Zonder de anderen tekort te doen: ik ben het meest in mijn nopjes met de bijdrage van Ron. Hij bouwt prachtige objecten in schaal 1 en doet daar geregeld verslag van op Facebook. Maar het bouwproces van een kolenbunker bewaarde hij speciaal voor ons Zijspoor! Nieuw lid Theo stelt zich voor. We verwelkomen ook onze nieuwe adverteerder Bentink!

EXCLUSIEF

Ameland

We hebben een talent voor het kiezen van vakantiebestemmingen, waar geen trein te bekennen is: Kreta, Ibiza, Menorca, Terschelling. Maar ik wist dat Ameland niet in dat rijtje thuis hoort. Niet dat er een directe spoorverbinding tussen Nes, Ballum en Hollum is. Vlak bij de Veerweg, waar de pont naar Friesland aanlegt, is echter MSA, ModelSpoor Ameland, te vinden. Het bevindt zich in een bedrijfshal op een klein industrieterrein (en dat is meteen een kleine handicap, want daardoor is het gemeentebestuur niet bereid om bewegwijzering toe te staan). Op de bovenverdieping heeft Jan Theulings een baan gebouwd op zo'n 350 m². Toen

het gezin in Zwitserland woonde, bouwde hij een Nederlandse baan. Nu is een indrukwekkend berglandschap gecreëerd. Gestart in 2008 is deze modelwereld nu nagenoeg af. Daarom is hij onlangs op de begane grond aan een nagenoeg even grote tweede baan begonnen. Op zijn website¹ kun je de bouwverslagen week na week volgen en dus teruglezen. Jan was in zijn werkzame leven schei- en wiskundige en dat is goed terug te zien. Zijn baan zit propvol technische hoogstandjes. Zo is er op het industriegebied (ik be-

doel in miniatuur) een imposante kolenmijn te vinden, die zowel bovengronds als ondergronds volledig functioneel is. Wagons worden gevuld met kolen én verderop weer automatisch geleegd. Met zes computers is het gehele spooreplacement volledig geprogrammeerd. Alle 120 treinen rijden, met bijzonder werkelijkheidsgetrouwe snelheden, af en aan. Het hoofdbaanvak is verdeeld in 80 blokken; een trein doet er 50 (!) minuten over om op zijn uitgangspunt terug te keren. Daarnaast is er flink wat treinverkeer op de neventrajecten. Jan heeft zich ook uitgeleefd in humoristische scènes. Het lijkt er wel op dat geen enkel Preiser-tje "zomaar" is neergezet. Overall zit wel een verhaaltje achter. Toch valt de afwerking wat

¹ www.modelspoor-adviesbureau.nl

tegen. Rails niet geballast, grote groene vlaktes, dat oogt wat gemakzuchtig. Maar indrukwekkend is het allemaal zeker. Jan houdt wel van getallen, dus hier dan een heel kleine selectie: 650 meter bovenleiding, 15 km bedrading, 15.000 bomen, ruim 10.000 figuren. Elke middag is Jan in zijn fantasiewereld te vinden en heeft ie zijn deuren (voor € 5) geopend voor belangstellende eilandgangers.

Woerden

Nog zo'n plaats waar ik weinig modelspoorplezier verwachtte. Prachtig vestingstadje overigens, met fors kasteel, flinke kazerne en fiks klooster. En ineens, aan het eind van een doorkijkje door een idyllisch steegje, de zo vertrouwde lichtbak van dat ene merk waar ik niet mee rij... Zelfs de winkelzoeker op de website van RailHobby wist niet van het bestaan van Grootendorst. Een beste winkel hoor, daar in de Havenstraat. Kijk maar eens rond via het filmpje op hun website². Was het toeval dat net op die dag diverse interessante demo's werden gegeven en mooie diorama's te zien waren?

Eckerven wordt Eckerhoogte

In het vorige Zijspoor schreef ik dat binnen drie maanden de sloop van mijn ene en de bouw van mijn nieuwe baan zouden aanvangen. Maar omdat het me nog ontbreekt aan een goed railplan ligt het hele project even stil. Momenteel denk ik aan onderstaande modelbaan.

Werken op een schoenveter

Hoezo? Wat bedoel je? Lees daarvoor de Nieuwspas op blz 28 e.v. En natuurlijk ook de rest van dit Zijspoor!

hans

² www.grootendorst.net

Autobedrijf Scheers bv

Uitmaat 9
6987 ER Giesbeek
0313-632242

www.autobedrijfscheers.nl

Wij doen alles voor uw auto!

Informatie: info@arosat.nl
Telefoon: 026 - 4953674
Mobiel: 06 - 29355986

De specialist in digitale satellietapparatuur

Wij leveren alle bekende merken satellietontvangers, onder andere Dreambox, Homecast, Topfield, Philips, Maxdigital, XTrend, VU+, M7, Rebox, SAB, Denson, etc.

Tevens allerlei accessoires zoals Triax schotels, LNB's, muurbeugels, dubbel afgeschermd coaxkabel, scartkabels, diseqc motoren, CI-modules en de smartcard van CanalDigitaal.

Bel voor vrijblijvende informatie of bezoek onze website.

Arosat
Esperantostraat 1
6991 CK Rheden

Van de voorzitter

Beste leden / mede-locofielen,

Eindelijk hebben we weer eens een MVA-excursie beleefd! Met 16 leden zijn we op zondag 16 oktober naar het Museum Bochum-Dahlhausen geweest en hebben ook nog een rit van Herdecke naar Ennepetal Kluthöhle met een Schienenbus gemaakt (zie verder het verslag van John Brendel vanaf bladzijde 12). Everard van der Velden nogmaals mijn dank voor dit goed georganiseerde evenement.

Jullie hebben wel zeker gemerkt dat de 'R' al een tijdje in de maand is hetgeen betekent dat het niet alleen kouder wordt / de natuur nog mooier is / de winterbanden onder de auto zitten / de thermostaat een paar graden hoger staat, maar ook dat wij onze treinenkamer frequenter opzoeken!

Mijn beoogde ruimte van 3,00 x 3,50 m in het appartement aan de Rheinpromenade is nu zo ver gereed gemaakt dat het hout voor de onderbouw besteld kan gaan worden. Het is wel even zoeken naar een ontwerp voor deze beschikbare ruimte, want met mijn vorige baan van 12,00 x 2,50 m was de keuze makkelijker gemaakt. Vooral niet de beginnersfout maken en te veel (zichtbare) rails en met te veel onderwerpen/scenes op een klein oppervlakte willen laten zien. In ieder geval heeft Joop m.b.v. programma WinTrack een voorzetje gepleegd. Ik houd jullie op de hoogte.

Alweer een maand geleden heb ik even met mijn iPhone een paar opnamen gemaakt van hoe de leden lekker individueel bezig kunnen zijn (zie foto's). Maar ook in teamverband (! !) wordt er flink aan de diverse modelspoorbanen door gewerkt.

Ook in deze tijd struinen we links en rechts de treinenbeurzen af – Eurospoor, Houten of straks Rijswijk om te zorgen dat we voor iets minder geld een leuke aanvulling voor onze hobby krijgen. Al of niet als geschenk van Sinterklaas en/of de Kerstman. Inspiratie doe je verder op tijdens treinenshows en zoals jullie voorzitter die één keer in de twee jaar naar Hamburg (Miniatur Wunderland) afreist. Pas geleden is 'Italië' gereed gekomen – ik ben benieuwd ! !

Voor wat betreft de leden van onze MVA e.o.: het leden aantal is in het laatste half jaar toegenomen met John Brendel, Melvin Sersansie, Jan Niemeijer, Theo Grootens en Eric Slijkhuis. Wij zijn nu met 43 locofielen!

Vervolgens hebben wij moeten vernemen dat Jan Koetsier (oud-lid) op 5 oktober onze aardkloot heeft verlaten. Jan is 27 jaar lang lid van de MVA geweest en heeft zijn lidmaatschap in oktober 2013 opgezegd, omdat hij gezien zijn leeftijd - Jan is 89 jaar geworden - 's avonds niet meer over straat wilde gaan. Op onderstaande foto staat Jan bij het bedieningspaneel van de gelijkstroombaas.

En helaas is ook (Theo) Wentink Sr. - op een leeftijd van 85 jaar - in de nacht van vrijdag 7 oktober overleden. Theo was in 1955 de grondlegger van de speelgoedwinkel in de Arnhemse Steenstraat. Zie ook de bovenstaande foto gemaakt tijdens ons 25-jarig jubileum.

Ook onder dit kopje '*ledenbestand*' past Max van de Pol. Max was op 7 november jarig. Ik heb hem telefonisch gefeliciteerd en hem tezamen met zijn liefhebbende vrouw nog vele gezonde jaren gewenst. E-mailverkeer gaat bijna niet meer omdat het gezichtsvermogen van Max helaas achteruit gaat. Medici zullen trachten dit euvel iets te gaan verbeteren. Jullie allen moeten de groeten van Max hebben.

Beste locofielen, wij staan voor de drempel van alweer een nieuw jaar ... Het gaat zo snel dat wij wellicht nu al moeten nadenken hoe wij in augustus 2018 ons 35-jarig jubileum gaan vieren? Staat Lennart met zijn team al in de startblokken?

En verder kunnen we op de agenda zetten dat er geen Kerstverloting 2016 zal worden gehouden, maar daarvoor in de plaats zal een Paasverloting 2017 worden georganiseerd.

Vanaf mijn werkplek wens ik een ieder de komende tijd veel succes en vooral veel plezier met onze mooie hobby + groet,

Een anonieme schenker

Op een avond meldde zich iemand bij ons clubhuis met maar liefst vier verhuisdozen vol treinspullen. Hij stelde zich voor en we raakten in gesprek. Hij bleek na allerlei omzwervingen (ja, zo gaat dat in het leven) op aanraden van vrienden in Arnhem aangeland. Voorjaar 2016 heeft hij ons modelspoorweekend bezocht en heeft besloten zijn verzameling te demonteren en aan onze club te schenken.

Carlo heeft zich voornamelijk over de inhoud van de vier dozen ontfermd. Een flinke hoeveelheid poppetjes, stekertjes, geluidsmodules, wagons, trafo's, strooisel, draad, ledverlichting, straatlantaarns en spots voor gebouwen staan ons nu dus ter beschikking om de H0-banen mee aan te kleden. De schenker komt graag nog een keertje buurten en koffie drinken als (een deel van) de treinspullen hun weg naar de banen hebben gevonden.

Dit is je ticket naar pagina 12 en verder...

 Eisenbahnmuseum Bochum	DCEG Bahnen & Reisen Bochum AG Dr.-C.-Otto-Str. 191 · 44879 Bochum	»TECKEL« Herdecke – Hagen – Ennepetal Gesamtstrecke Erw. · Hin-/Rückfahrt · 17,- €* Herdecke ← → Hagen Hbf → Gevelsberg-Poeten → Gevelsberg-Nirgena → Ennepetal-Kluterthöhle →					Gesamtstrecke Erwachsene Hin-/Rückfahrt · 17,- €* * inkl. 7% MwSt.
		265 Bitte aufbewahren und auf Verlangen vorzeigen.					

Bedrijfs hulpverlening

Reanimatietrainingen

AED- trainingen

Levering Defibrillatoren (AED)

Trainingen voor het onderwijs

EHBO

Emergency Training Partners is een opleiding en adviesbureau op het gebied van spoedeisende hulp. Wij verzorgen trainingen op dit gebied voor zowel leken als professionals binnen en buiten de gezondheidszorg. Na de oprichting in 2002 heeft ETP een gezonde groei doorgemaakt. Een groot aantal bedrijven en instellingen maken al gebruik van de expertise van ETP.

De opleidingsstak bestaat uit een aantal freelance instructeurs, die les geven combineren met werken als ambulanceverpleegkundige, beroepsbrandweerman, verpleegkundig centralist of verpleegkundige op de traumahelicopters. Hierdoor is een ruime kennis en ervaring aanwezig op het gebied van de hulpverlening, en zijn de lessen praktijk gericht. ETP is door zowel het MBOV als de Nederlandse Reanimatie Raad (NRR) gecertificeerd voor het verzorgen van diverse opleidingen. ETP doet er alles aan om, naast de wettelijk verplicht gestelde lessen, de cursussen in overleg af te stemmen op de behoefte binnen uw instelling, bedrijf of organisatie.

Daarnaast adviseert ETP op het gebied van inrichten van u hulpverleningsorganisatie, aansluiting op diverse medische artikelen van verbandmiddelen tot Automatisch + Externe Defibrillatoren (AED). ETP is officieel dealer van de Medtronic AED's.

Lovinklaan 1 • 1821 HR, Arnhem • T 026 - 40 32 33 • info@etpartners.nl • www.etpartners.nl

Hier een aantal websites die onze secretaris Wil-
lie Koenders dagelijks/ wekelijks / maandelijks
bezoekt. Klik ze aan, surf er heen; ze zijn de
moeite meer dan waard!

Als een spin in het web!

www.teletekst.nl

Deze site open ik een aantal keren per dag op mijn telefoon. Het nieuws dat er toe doet wordt hier kort weergegeven.

<http://www.vdi-nachrichten.com/>

Duitstalige website met actualiteiten over techniek, wetenschap en politiek. Deze site bezoek ik dagelijks.

<http://www.lankes-auktionen.com>

Dit is een site van een bekend speelgoed veilinghuis. "Eisenbahn- und Spiegzeugraritäten" De veilingcatalogus staat online, deze pluis ik helemaal uit. Mocht er iets in staan dat ik graag zou willen bezitten dan probeert een vriend die vrijwel altijd naar de veiling gaat dit te kopen. Dit lukt niet altijd omdat de geboden prijzen weleens extreem hoog zijn.

<http://alte-modellbahnen.xobor.de>

Dit Duitstalige forum is een platform waarop informatie over vooral informatie te vinden is over modeltreinen uit vervlogen tijden. "Ein Forum für Sammler und Liebhaber alter Modellbahnen".

<http://www.melright.com/meccring>

Meccano / Märklin Metall / Stokys. **Come on in to the Meccano Wonderland!**

Meccano is uitgevonden door Frank Hornby, Märklin maakte Meccano in licentie voor Meccano. De maatvoering van de drie merken is gelijk. De strips hebben een gatafstand van een 1/2" en het schroefdraad is 5/32" BSW (British Standard Whitworth). Märklin heeft dus altijd Engelse draad gebruikt voor de door hun geproduceerde bouwdozen.

Dit speelgoed verzamel ik naast modeltreinen. Deze site geeft allemaal links naar sites over Meccano; erg leuk en ik vind er altijd weer nieuwe informatie.

<http://www.stummiform.de>

Forum voor vooral Märklin-liefhebbers. Hier is voor elk specifiek Märklin-vraagstuk een antwoord te vinden.

Dit is de vijftiende aflevering van deze rubriek. Onze webmaster Jan Lourens heeft meer dan honderd (!) bijzondere linkjes bij elkaar gezet op onze website; zie natuurlijk het menu "Links".

Eisenbahnmuseum Dahlhausen

door **John Brendel**

van **Hans, Jitse, Joop, Martien, Pascal**

Ons clublid Everard van der Velden had deze excursie naar Eisenbahnmuseum Bochum-Dahlhausen georganiseerd voor de MVA-leden op zondag 2 oktober. We waren met 16 personen. Met vier auto's reden we naar de Heimat. Het was wel apart om die zondagmorgen om half acht als enige auto over de John Frostbrug te zoeven en te genieten van de opkomende zon.

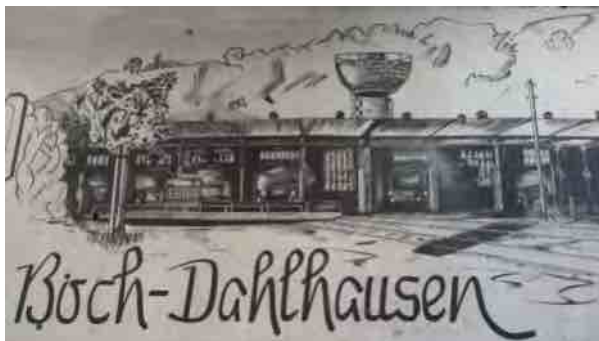
Tegen tien uur reden we het terrein van het museum op. Na even rondgekeken te hebben werd klokslag (Pünktlichkeit!) tien uur het hek geopend en konden we naar binnen. Tijdens de kaartjesceremonie viel mijn oog op de Museumsführer 2002. Bleek dat er een uitgebreide omschrijving van de bezienswaardigheden in stond en dat voor € 5,-.

Het museum maakt deel uit van Der Deutschen Gesellschaft für Eisenbahngeschichte, opgericht in 1967. De verzameling in Dahlhausen bestond uit meer dan 200 voertuigen, waarvan er een aantal operationeel zijn voor ritten over de museumbaan.

Na de rit hadden we zin in koffie en zochten we de restauratie op. Er stond een machine waar je na inworp van een euro kon kiezen uit koffie, cappuccino en chocolade. Tijdens het nuttigen zagen we dat de inhoud van de bekertjes verschillend was, maar het vreemde was, dat ze alle drie gelijk smaakten. We werden losgelaten met de afspraak dat we om half twaalf zouden vertrekken naar Herdecke voor de museumrit met de Schienenbus.

We zwierven uit. Zelf was ik benieuwd naar de echte 55, een vierasser met tender. Ik heb namelijk een Fleischmann 55 3100 waarvan het nummer is doorgestreept en erboven NS 4105 is toegevoegd. Deze loc is na de oorlog in Nederland achtergelaten, maar na een aantal jaren weer aan de DB teruggegeven.

Ik trof daar de 55 3345. Gebouwd in 1915; er zijn er meer dan 5.000 van geweest. Bijzonder in die tijd waren de dikte van het frame, 30 mm en de hoge stoomdruk van 14 bar. Door de oververhitter was het de zuinigste loc in die jaren. Tevens was er al een drukvluchtrem en een watervoorverwarmer gemonteerd. Toch wel jammer, dat al die mechanische techniek niet meer wordt gebruikt. Tegenwoordig is alles elektronisch, handeltje bewegen en knopjes indrukken. In de locloods (Ringlokschuppen), waarvoor een mooie draaischijf lag, stonden verder een twintigtal locs, veel stoomtreinen, diesels en een paar E-locs.

Er stond o.a. een sneltreinloc, een 2C1 van de serie 01. Deze met nummer 01 008 was de 12.000^{ste} die geproduceerd was door Henschel (met dank aan de Museumsführer). Wat een gevaarte. Drijfwielen van 2 meter doorsnee en totaal 24 meter lang; je voelt je nietig als je er naast staat. Maar je kon in de cabine en er werd driftig gefotografeerd. Damplokomotivführer Pascal en Heizer John zijn in ieder geval op de gevoelige plaat gezet. (Vroeger maakten we grappen over Duitse beroepen. Weet je wat een Eisenbahnknotenpunkt-hinundher-schieber is? Een wisselwachter.) Ook stond er een stoomloc met een tweede drijfstaang, die vanaf de stoomcilinder naar een blinde as liep. Na goed zoeken bleek deze een groot tandwiel aan te drijven; het was een tandradloc. Verder stonden er op het terrein o.a.:

- gedeckter Güterwagen, twee-assig uit ca 1853. Ongeveer de helft van de planken was weggerot.
- Schlafwagen der Reichsregierung uit 1937. Deze had al dubbelglas en viervoudig geveerde draaistellen.
- Rangeerloc met accu-aandrijving; lijkt op onze Sik qua bediening vanaf de treeplanken.
- Elektrische locomotief uit 1913 die de Kaiserliche Postwagons trok. Een BoBo met een topsnelheid van 20 km/u. (Anders werd de keizer overbelast door de snelheid van de aangeleverde poststukken, denk ik.)

Buiten reed een Schienenbus met twee motorkappen, een Wismar, bouwjaar 1936. Naast de motorkappen waren treeplanken waar je fietsen op kon zetten.

Verder werden we verrast door een P8 die een aantal wagons trok, waarin dagjesmensen zaten. Hij werd losgekoppeld en kwam aanrangeren en stopte boven de asput. De gereedschapskist ging open, want er moest kennelijk iets gerepareerd worden. We hebben het niet afgewacht, want het was half twaalf. De Loc, een 2C, bouwjaar 1918, heeft 1180 pk en kan 100 km/u rijden. Achteruit rijden mocht met 50 of 80 km, dat lag aan het type tender. De loc wordt ingezet voor museumritten. Hij is toen voorzien van Indusi (Induktive Zugsicherung), die zorgt dat er bij negeren van een rood licht of snelheidsoverschrijding de remmen geactiveerd worden) en van Zugbahnfunk, de telefonische verbinding met de treindienstleiding. Er zijn er 3561 van gebouwd en deze machines waren vele jaren de ruggengraat van het personenvervoer. Ze zijn ingezet van 1906 tot 1928.

Al met al een leuk museum, waar je gerust een hele dag kunt vertoeven, als je iets hebt met treintjes.

Een ritje van een half uur naar Herdecke, waar de auto's bij het station geparkeerd werden. De railbus stond al klaar. De combinatie bestond uit een motorwagen en twee aanhangwagens, waarvan de laatste voorzien was van een stuurstand. De motorwagen heeft twee motoren van 150 pk en een topsnelheid van 90 km. De motoren zijn van Büssing. Deze heeft liggende cilinders en daardoor een geringe inbouwhoogte.

De organisator had een plaats in de motorwagen gereserveerd. Ik had mijn videocamera bij me en bij het instappen mocht ik, na nederig verzoek, bij Ausnahme op een klapzitje naast de Lokführer zitten. De rit begon en even later reden we via een hoog viaduct over de Har Kortsee naar Hagen. Soms reden we door de mooie natuur over enkelspoor. Dan over een derde spoor naast dubbelspoor, waar ook ICE's over zoeven, naar Haspe. Ook achter langs sloperijen en industrieterreinen.

Na vertrek in Hagen greep de Indusi in. Onze machinist zat nogal veel te praten met de zoon van de conducteur en was te laat om actie te ondernemen, toen de Indusi begon te piepen. Maar gelukkig hadden we een Zugbahnfunk en moest hij even bellen om vrijgave. Daarna ging het weer verder, eerst over de hoofdbaan waar we dik 80 reden.

Verderop gingen we een nevenbaan op. De conducteur moest uitstappen om de beveiliging te activeren in een gebouwtje naast de baan, want op het traject naar Kluterthöhle was de automatische regeling niet meer actief. Bij kruisingen met wegen moest de conducteur uitstappen (ik mocht hem de rood-witte vlag aanreiken, die naast mijn zitje in een houder stond). Na gebruik van de treinfluit reden we dan verder. De snelheid lag zo rond 30 km.

Bij Gevelsberg-Nirgena had de trein moeite om op gang te komen. Het was gaan miezeren en de wielen slipten door. De 20tons motorwagen had moeite om met de twee maal 10tons wagens op gang te komen. Er werd driftig met de versnellingsbak geschakeld maar de voeten werden goed geveegd (doorslippende wielen volgens NS-jargon). Maar we hadden een goede machinist. Door naar de volgende kruising. Hier moest de conducteur eruit om de overwegbomen naar beneden te zwingelen. De volgende stop was bij Gevelsberg-Erlebnispark. Hier ging de conducteur de verkeerslichten inschakelen, want de rails liep over de rijbaan, die onder een tunnel doorliep. Heel leuk.

Tijdens een stop kreeg ik uitleg over de bediening van de Schienenbus. Er zit een zesversnellingsbak met hydraulische koppelmvormer in. Bij 1000 toeren begint olie tegen een schoepenwiel te slingeren, dat dan mee gaat draaien. Het kiezen van de versnelling gebeurt met een draaiknop op het dashboard en gas geven doet de machinist met een knuppel aan zijn linkerkant. Hier bedient hij ook de koppeling me, waarmee hij de versnellingen kan schakelen.

Hierna reden we weer terug naar het beginpunt. Jitse stelde voor om naar Emmerich te gaan om wat te eten bij zijn onderbuurman, Steiger1. Tijdens een lekker etentje werd de organisator bedankt en keerden we met een rond buikje huiswaarts. Was een prima, leerzaam, gezellig en voedzaam dagje uit. Graag tot een volgende keer.

Nabranders. Ik droom de laatste tijd veel over treinen. Zou dat komen omdat de Museumsführer op mijn nachtkastje ligt?

Terugkijken? Bekijk hier mijn filmverslag! <https://www.youtube.com/watch?v=4-IVvozBzJA>

**Wijnen uit vele landen. Uitgebreid assortiment gedistilleerd.
Meer dan 350 whisky's. Relatiegeschenken.**

STEENSTRAAT 28 - ARNHEM - TELEFOON 026 - 3515681
INTERNET WWW.YVESBOODE.NL; MAIL INFO@YVESBOODE.NL

VONK TOTAAL *heeft t allemaal*

<ul style="list-style-type: none"> *Tabak *Snoep *Tijdschriften *Drogisterij *Geneesmiddelen *Bloemen en planten *Wenskaarten *Strippenkaarten *Bus abonnementen *Fotokopiëren +Zwart/wit € 0,05 +kleur 1^e klas *Fax service *Kantoorartikelen *Inbinden *Snijden *Plastificeren *Bedrukken van: +T-shirts +Muismatjes +Servetten +Bekers etc. etc. *Krasloten *Apotheek service* 	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 10px;"> <p>Oranjestraat 74, Arnhem tel. 026-4450057 ma,di,do,vr 07.30-18.00 uur za 08.00-16.00 uur, wo gesloten www.vonktotaal.nl</p> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-top: 10px; text-align: center;"> <p>extra pinnen geen probleem</p> </div>	<ul style="list-style-type: none"> Stomerij* Inkjet cartridges* Diverse telefoonkaarten* Staatsloten* Fotoservice* Fotorolletjes* Citin tapijtreiniger* Videobanden* CD-ROM's* Fototoestellen* Invite cosmetica* Cadeau artikelen* Kerstbomen* Postzegels* Speelgoed* Muziek CD's* Simson plakspul* Gekleurd papier* Fournituren* DMC-garen* Batterijen* Lotto+Toto* Potgrond*
--	--	---

Wie ben ik?

Wat een lekker sfeertje hangt er op deze club. Dat was mijn eerste indruk en daar is nog niets aan veranderd. Ik genoot van alle drie de kennismakingsavonden en geniet nu van elke clubavond als lid van de MVA. Tijd om me voor te stellen. Ik ben **Theo Grootens**, 64 jaar, getrouwd, bijna uitgezwoven dochter en zoon. Mijn laatste baan was accountmanager in de revalidatiebranche met als rayon Oost-Nederland. Ik heb dus heel wat autokilometers gemaakt. Maar jullie zijn vast meer geïnteresseerd in mijn hobby's.

Een jaar of vier, vijf zal ik geweest zijn toen ik op zolder met de treintjes van mijn vader mocht spelen. Hij had, wat ik me herinner, een ovaaltje. Huisjes en het station waren door mijn vader zelf gemaakt van hardboard. Maar kort daarna werd de boel ingepakt, want we verhuisden naar Nieuw-Guinea. Mijn volgende spoorervaringen mocht ik, weer terug in Nederland, als negenjarige opdoen. Ik kreeg een startdoos Rokal, in schaal TT. Een stoomloc met tender trok een stammetje personenwagens over holle rails, die op spoorbiels van geperst karton zaten.

Twee jaar later kon ik mijn eerste vaste baan bouwen. Een complete plaat multiplex van 1.20 bij 2.40 m rustte op schragen. Ik zie me nog aan het touwtje trekken om de vlizotrap naar beneden te trekken en zo klauterde ik naar zolder. Nog voordat ik de lagere school verliet kon ik in een eigen "treinkamer" aan de slag of gewoon lekker wegdromen. Met gips modelleerde ik bergen. Inmiddels beschikte ik over 18 wissels en vier locs. Het lukte me al om seinen handmatig te bedienen en daarmee gelijktijdig de bijbehorende stukken rails stroomloos te schakelen inclusief afremmen met rem-weerstand.

Toen kwam, als bij zo velen, het echte leven in een stroomversnelling. Na dertig jaar dacht ik er verstandig aan te doen de hele verzameling te verpatsen. Wat een idee, achteraf! Want ondanks chronisch tijdgebrek, bleef ik treinspullen verzamelen. Ik kocht in de uitverkoop bouwdoosjes voor een prikje. Maar ja, waar laat je die huisjes? Daarom beperkte ik me tot het in elkaar zetten van de gevels, zodat de onderdelen gewoon in het doosje opgeborgen konden blijven. Wel kwamen er veelvuldig de penselen aan te pas om de plastic look weg te werken. En anders wel voor het beschilderen van dozen vol poppetjes. Eindeloos plezier!

Ik schreef "hobby's", want er was méér liefhebberij in het leven. Zo had ik door de jaren heen veel plezier in het bouwen van boten. Eerst vooral om ze radiografisch te besturen, maar gaandeweg maakte ik vaker de keuze voor statische modellen. Mijn moeder intussen verza-

melde schelpen. Begonnen op Nieuw-Guinea, maar later ook aan de stranden in Azië, Florida, Afrika en natuurlijk overal in Europa. Ik mocht haar graag helpen met het op naam brengen van de vondsten, etiketteren en de administratie. Na haar overlijden verhuisde de inmiddels imposante verzameling naar mijn zolder en ben ik, internet afstruinend, aan het herindelen. Namen controleren, soorten hergroeperen. Kijk maar eens op de site van de Nederlandse Malacologische Vereniging www.spirula.nl. Ga er maar aanstaan om 13.000 soorten te onderscheiden en te rangschikken. Mijn moeder zei altijd: "Voor schelpen heb je drie levens nodig. Een om ze te verzamelen, een om ze te determineren en dan nog eentje om er van te genieten."

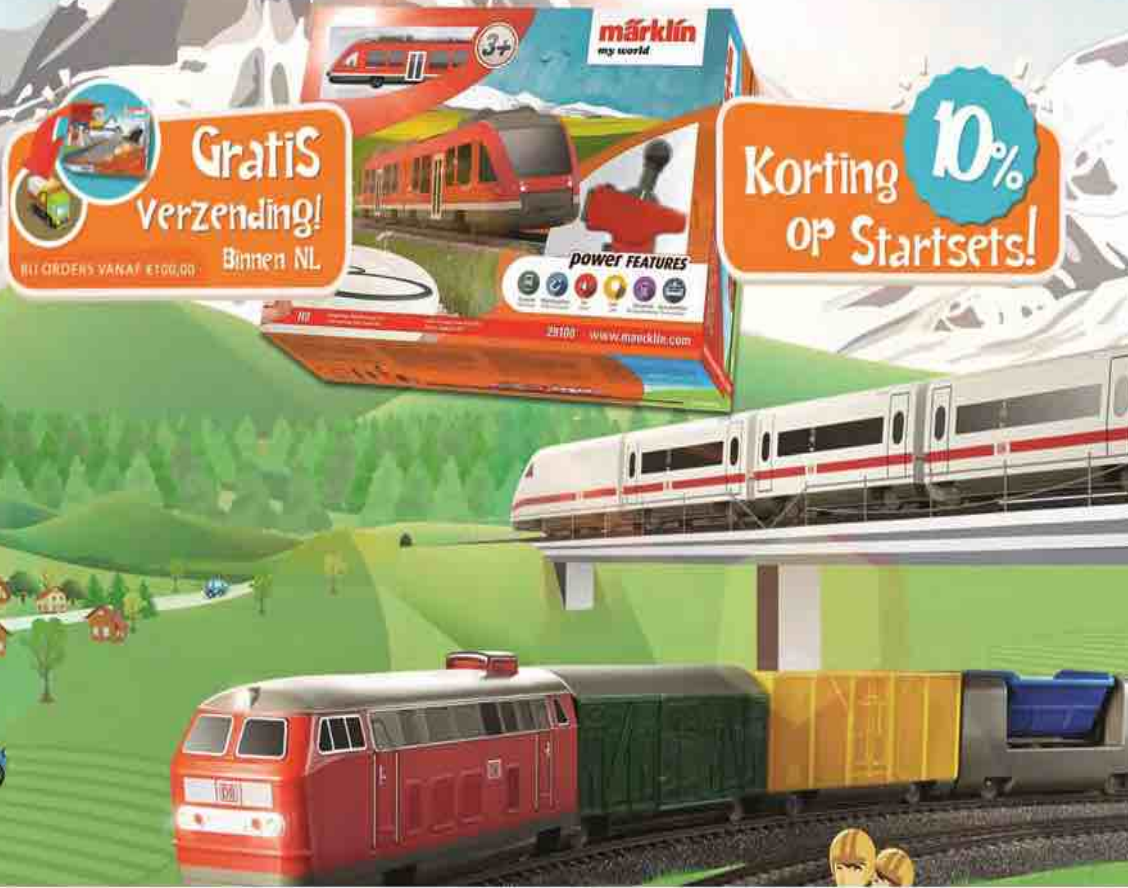

Intussen besloeg mijn treinspul ook al tien verhuisdozen. Een stuk of negen stoomlocs van Roco; Het stoomtijdperk vind ik geweldig, dus de twee dieseltjes zal ik wel eens van de hand gaan doen. Duitse vakwerkhuizen hebben mijn voorkeur. Er is zoveel moois - enfin, dat hoef ik jullie niet te vertellen. Inmiddels heb ik drie pogingen gedaan een klein baantje te bouwen van 1 bij 2 meter. Een eenvoudig railplan werd, op verzoek van mijn zoon, een complex railplan met vergaande plannen tot het bouwen van een analoge blokbesturing, zodat al mijn stomers afwisselend hun rondjes konden maken. Maar bij de eerste testen bleken de voorloopwielen van alle locs in de bochten te ontsporen. Een tweede railplan realiseerde ik met een foamlaag onder de rails, maar die bleek na verlijming totaal niet te isoleren, waardoor het leek alsof de treinen door een klankkast van een gitaar reden. Dus ook deze baan, met drie niveaus en twee keerlussen, is al snel weer afgebroken. Vanwege de schelpen ben ik veel op zolder te vinden en had ik daar dus een hoekje vrijgemaakt voor de stoomlocs. Nu ga ik toch maar een iets ruimere baan bouwen op een van de vrijkomende slaapkamers. En hoop ik als lid nummer 42 bij de MVA, behalve gezelligheid, ook een hoop deskundigheid aan te boren om mijn treinverzameling succesvol tot leven te brengen.

MODELSPOOR, JE KUNT ER NIET VROEG GENOEG MEE BEGINNEN!

Gratis Verzending!
Binnen NL
BIJ ORDERS VANAF €100,00

Korting 10% op Startsets!

Start met een eindelijk trein avontuur
speciaal gericht op kinderen vanaf 3 tot 6 jaar.

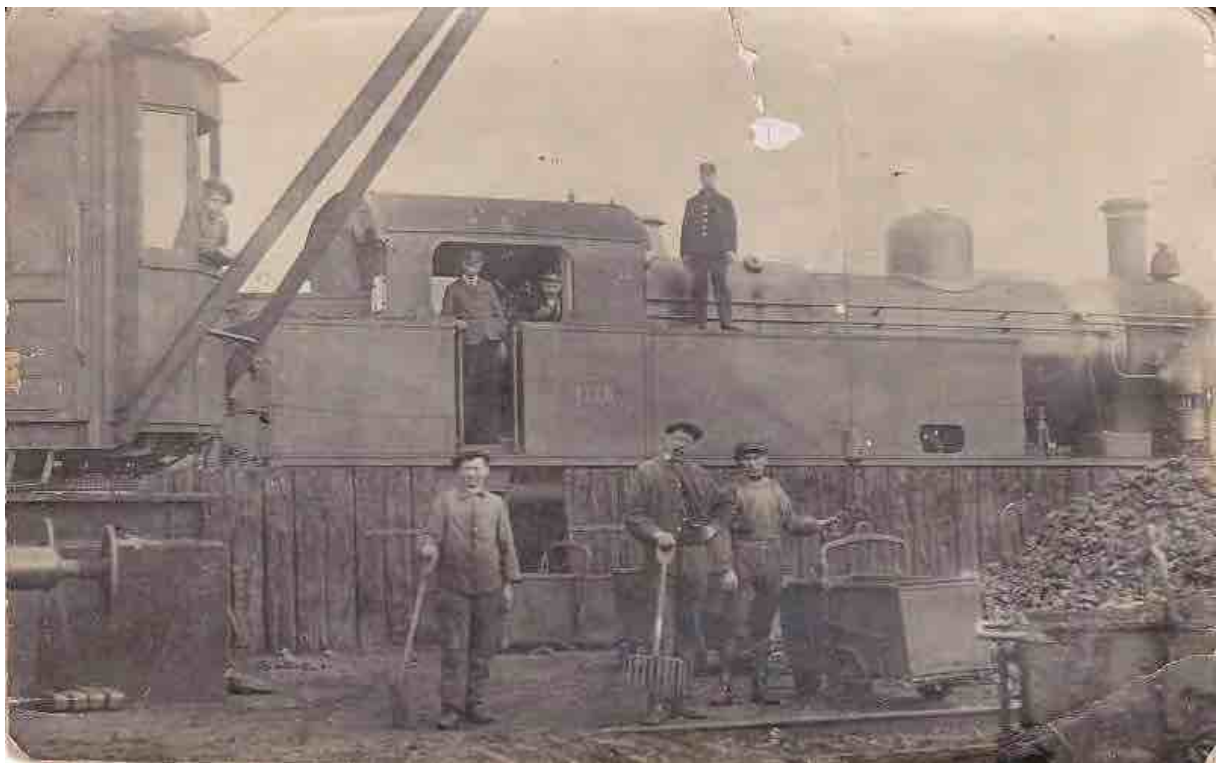
Loseweg 39 7315BB Apeldoorn T 055 521 22 70 www.myplayworld.nl

Kolenkraan

door **Hans van de Ven**
door **Ron 't Hooft**

Machinist en stoker, het waren beroepen die veel fysieke inspanning vergden. Zwaar werk onder hete omstandigheden. Maar wat dacht je van het onderhoud van zo'n stoomloc? Achter het romantische plaatje van een sissende en puffende trein bij een nostalgisch stationsgebouw gaat een hele wereld schuil. De loc moet van een nieuwe voorraad kolen worden voorzien, boven de asput worden ontdaan van slakken, water innemen, de zandkisten moeten bijgevuld en het loopwerk geïnspecteerd boven de smeerput.

Ron wil het allemaal uitbeelden op zijn nieuwe modulebaan in schaal 1. Het stationsgebouw Güglingen mochten we presenteren in Zijspoor 1 en 2 uit 2014 én in ModelSpoorMagazine 146 en 147. Ook een seinhuis en een Rohrblaserüst (vrijwel onvertaalbare compressorinstallatie om de rookkamer door te blazen) met een rek vol poken zijn gereed. Toen werd het tijd voor de bekolingsinstallatie. Google leverde welgeteld maar één bruikbare foto op, maar op de site van de Nederlandse Vereniging van Modelbouwers³ wordt onder nummer 20.09.002 een perfecte bouwtekening van deze kolenkraan aangeboden. Daarmee waren het bouwen van de grondplaat (50 x 20 cm) met keerwanden en de cabine van de kraan twee peulenschillen. Voor zo'n gebogen dak en een erker aan de stuurcabine draait ie zijn hand niet om. Vloerprofiel scheepsdek uit de modelscheepsbouw bleek uitstekend geschikt, zowel voor het maken van keerwandbalken als voor het bekleden van het kraanhuis. Wel werd met puntvijl en kraspen het profiel nog danig ruwer gemaakt.

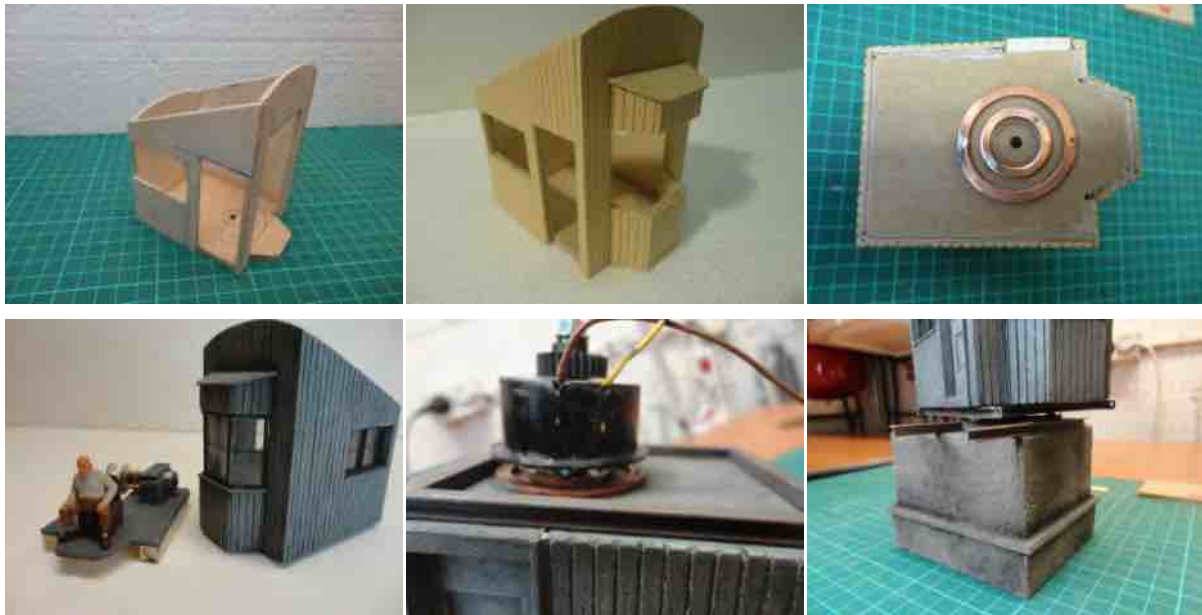
Op de beurs in Dortmund⁴ tikte Ron twee prachtige motortjes op de kop. De ene windt eenvoudig de tuidraad van de haak (waarover verderop meer) op dan wel af. De andere moet zorgen voor het draaien van de gehele kraan. Minstens veertig jaar lagen de wielen van een

³ surf naar www.modelbouwtekeningen.nl voor maar liefst 3300 modelbouwtekeningen

⁴ ook aan te schaffen via www.1zu87modellbau.de

oude raceauto in de rommeldoos te wachten. Vanwege de kogellagering nooit weggegooid en terecht. De band zelf mocht niet meer meedoen, alleen de velg voldeed uitstekend. Zelfgebogen sleepcontacten zorgen tijdens het draaien via twee koperen afdichtingsringen voor de elektrische voeding. Het lijkt zo simpel, maar deze zelfgebouwde kraan kan dus elektrisch bediend draaien en hijsen! Doe het maar eens na.

Tijd voor de console met draaiconstructie en voor de giek. In beide gevallen werd messing U-profiel toegepast. Je zou verwachten dat deze delen gesoldeerd worden, maar Ron werkt het liefst met secundelijm. Sowieso werkt hij graag op zijn eigen manier. De bouwtekening dient dus alleen voor de maatvoering. M2-boutjes onder aan de giek? Dat is geen gezicht, dus dat moet anders. En zo gaat het bij veel details. Overal is de hand van de meester te herkennen. Neem de haak. Die moet van zichzelf een beetje gewicht hebben. Op naar de hengelsportwinkel voor een vislood. Het wordt gehalveerd en het oog aan de andere zijde gemonteerd. Uit een stukje styreen wordt de vorm van de haak gemaakt die vervolgens aan de platte zijde van het lood wordt bevestigd. Roestverf zorgt voor de rest. Doe meteen ook maar een lijke op de 1mm stalen stangen die de giek in positie houden.

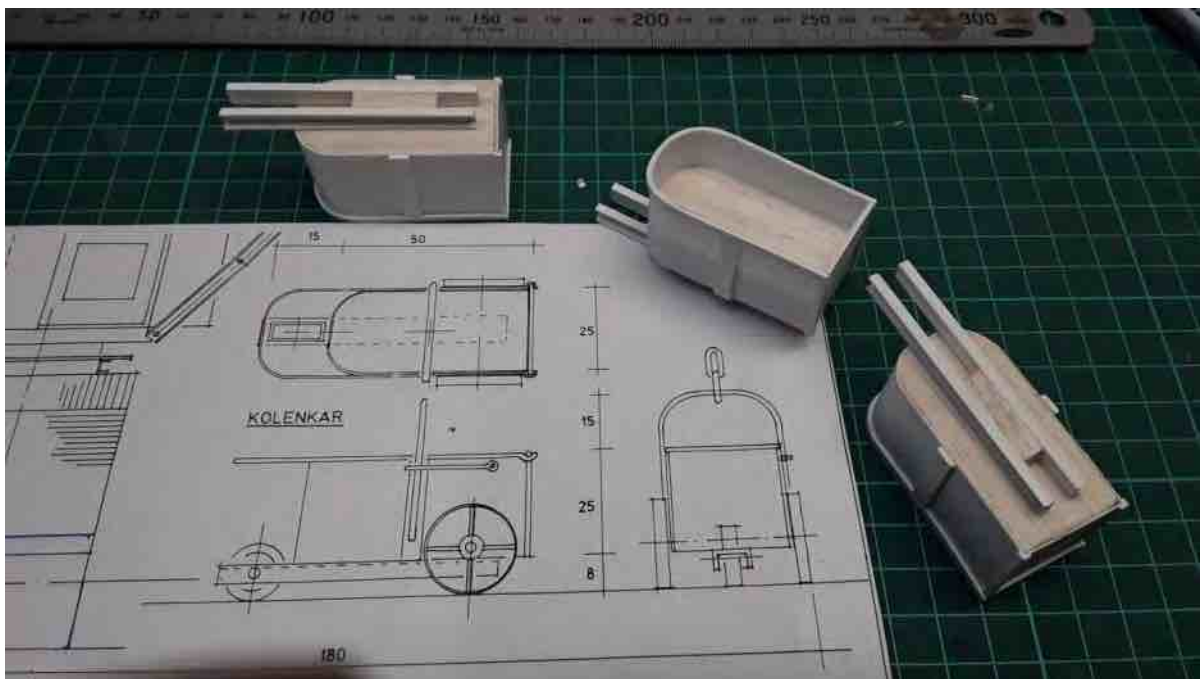

Soms kijk je even vol verbazing naar de bouwtekening. Zo'n trapje en bordes langs de console, dat snap je. Die kraanmachinist moet tenslotte zijn cabine kunnen bereiken. Maar zonder trapleuning en zonder reling? Mag dat wel van de arboregels? Gelukkig is het bordes belegd met traanplaat, zodat je niet gemakkelijk uitglijdt. Het mdf-hout wordt van betonstructuur voorzien met vogelzand, aangebracht met verdunde houtlijm. Grijs Heki-verf (betonkleur) als basis aanbrengen, met sterk verdunde zwarte verf inwassen, nadeppen met een sponsje en drybrushen met wit. Voilà! De grondplaat van 4 mm mdf krijgt een Jokerbestrating⁵. De bedrieglijk echte steenkool - het zou zomaar de glimmende antraciet uit de kolenkit van mijn ouders kunnen zijn - blijkt toch iets anders: het is grit van de betonfabriek.

⁵ keuze volop bij www.joker-ruegen.de

Maar de echte juweeltjes van deze kolenbunker zijn toch echt de kolenkarretjes. Een vloertje van mdf is zorgvuldig in vorm gezaagd en geschuurd. Daaromheen is een wandje van 0,8 mm styreen gevormd. Profieltjes zorgen voor een verdikte bovenrand en versterkte hoeken. Het voorwiel is een ijzeren ring met een iets dunnere houten kern; op het asgat is aan weerszijden nog een afdekringetje geplaatst. De achterwielen kostten wat meer hoofdbreken. Uiteindelijk werden het schijfjes koperen waterleidingbuis, doorsnede 19 mm. Dat viel nog niet mee om ze rondom keurig op 3 mm breedte af te zagen! De spaken (één lange en twee korte) werden tijdelijk gepositioneerd met een blokje styreen dat na uitharding van de lijm grotendeels werd weg gevild. Een opsluitringetje zorgt voor een perfect optisch resultaat. De sierlijke beugels geven de prachtig vervuilde karretjes een zeer karakteristiek uiterlijk, toch?

De machinist van dienst kreeg een vuilgeel T-shirt en nam plaats achter het niet helemaal glasheldere raam. Hij kan aan het werk, terwijl Ron tevreden mag toekijken!

Toegift: ik legde de foto van pagina 20 voor aan Remmo Statius Muller, actief binnen de Stoomstichting Nederland. Hij schreef:

Een zeer interessante foto, qua opname totaal onbekend voor mij. Van vóór 1922 bestaan er niet zo veel opnamen van deze serie (SS 1101-1140). Van de periode na 1922 zijn er wel veel foto's bekend: de laatste locomotieven van deze serie deden tot 1957 dienst. Ik dacht aanvankelijk dat de foto is genomen in Susteren, maar dat depot werd in 1924 pas geopend. De foto moet gemaakt zijn in de periode tussen 1912 (eerste bouwjaar) en 1922. De locomotief is immers nog voorzien van nummerplaten van de voormalige Staatsspoorwegen. Bij de NS kregen de locomotieven (in 1921 en 1922) de meer bekende NS-nummerplaten (NS-serie 6201-6240). Deze locomotieven waren aanvankelijk uitsluitend in (Zuid-)Limburg te vinden. Na veel zoeken kwam ik - dankzij de kolenkraan - op het depot Heerlen. Dat depot had naast deze kolenkraan in die jaren ook een "modernere" voorziening om de locomotieven van kolen te voorzien. De kolenkraan ziet er zelfs voor die dagen al knap ouderwets uit... Na de "fusie" en vooral na de introductie van de NS-serie 6300 werden verschillende overcomplete exemplaren van de serie 6200 "overgeplaatst" naar andere depots, vaak grensdepots. Ook bleken zij uitermate geschikt te zijn voor het zware rangeerwerk op de grote goederenemplacementen, verspreid over het gehele land.

Onze producten zijn nu ook te bestellen via onze webshop

Ga snel naar: www.rubberrol.nl

WEBSHOP >>

IMPORT - EXPORT

Rubberrol Arnhem

Technische Handel Mij. B.V.

Draadnijgereedschap • kogellagers • Gereedschap • Transportbanden
V-waars • Kettingen • Oliekeerringen • Bouten en moeren • Werkkleding

BAANZICHT

door Hans van de Ven

ARNHEM - DECEMBER 2016. In augustus 2012 en mei 2014 kregen we in dit Zijspoor voor het eerst zicht op onze digitale Märklin-baan. Ook op onze website is deze reportage terug te lezen. Hoogste tijd voor een update. Hoe staat het er inmiddels bij?

Ken je dat gevoel ergens na twee jaar terug te keren? Het voelt vertrouwd maar toch ook weer niet. Je herkent het landschap van je vorige bezoek, maar er is ook veel veranderd. Je weet de weg, maar komt toch ook geregeld voor verrassingen te staan. Dus ja, het prachtige berglandschap tussen bergstation Aalberg-Kokke en hoofdstation Herrenhausen, dat is er natuurlijk nog. Maar kijk eens goed: op de alpenweide is een open boerenschuur geplaatst.

De opgeslagen hooibalen en een stelling vol materialen zijn goed te zien. Volop bedrijvigheid er om heen. Je weet ook meteen: het is nazomer. De hooitijd is aangebroken.

Ook bij het hoofdstation de nodige veranderingen. De prachtig lange perrons zijn ingericht en voorzien van overkappingen en verlichting. Dat is een stuk comfortabeler voor de passagiers van de vele, ook internationale, treinen. Aan de rand van de spoorzone is een onderhoudswerkplaats ingericht. Het heeft maar een beperkte oppervlakte, maar er is van alles te zien. Half uit de werkplaats steekt het karkas van een wagon; die is werkelijk totaal gestript. Boeiend om te zien hoe grondig het onderhoudswerk hier wordt opgevat. Een oude, dus behoorlijk door de tijd aangetaste 89-er staat tegen het stootblok aan. Even verderop zijn vier werklieden bezig om met behulp van een bokkraan wielstellen uit een open goederenwagon te takelen. Er wordt gesjouwd met een

kist en een pallet, er wordt overlegd (of pauze gehouden?) en gezwoegd bij een bunker met kolen en ballastgrind. Maar echt realistisch is het geworden dank zij een verweerd wegdek, verwilderde struiken, onkruid en het nodige roest.

De contouren van de stad Herrenhausen zijn al goed te zien. Voor het hooggelegen deel (op het niveau van het station) is al een flink aantal prachtige vakwerkhuisen en winkels geselecteerd, maar de aanleg van de infrastructuur laat nog even op zich wachten. Het benedendeel (zo'n 12 meter lager gelegen!) is wel nagenoeg gereed. Het hoogteverschil is door Dick weergaloos fraai afgewerkt met een oude stadsmuur. Maar liefst drie trappen moet je af om beneden te komen. Dan passeer je wel enkele glimmend gouden standbeelden en kun je genieten van het uitzicht. Wie die 51 treden te zwaar valt kan ook de ultramoderne glazen lift gebruiken. Rolstoelers doen dat volop. Het lijkt wel de route naar Lourdes. Dan via de oude brug de eeuwenoude stadsgracht oversteken.

Beneden is een fraai stadscentrum verrezen. Een Schultheiss (tja, belasting betalen moet iedereen, nietwaar?), een slagerij, Pension Bären, het politiebureau, drie cafés, een modezaak, een bloemenwinkel en een restaurant. Meer heeft een stedeling niet nodig. O ja, er is ook nog een "Eine-Welt-Laden"; zou dat het equivalent van onze wereldwinkel zijn? Maar middenvoor deze winkelpanden staat pontificaal het Casino Loyale. Een imponerend gebouw met een indrukwekkende gevel. Een brede trappartij leidt naar de verleidelijke ingang. Daarbinnen is het feest! Daar ratelen de fruitautomaten, daar wordt blackjack gespeeld, daar wordt met fiches geschoven en geharkt, daar zegt de croupier "Rien ne va plus". Maar buiten zit een volledig uitgekleden man naast een bordje Pleite; geen geluk gehad, helemaal blut gespeeld. Rond het casino loopt een brede weg; binnenkort zorgt Ron er voor dat daar auto's via de Faller Car Baan de scenery verder verlevendigen. Onder het bruggenhoofd door vind je nog twee curieus rood verlichte huizen, Club Rosy Palace en Club Elegance. Toch eens aan de baancoördinator vragen welke activiteiten daar plaats vinden.

In de haven is er flink wat bedrijvigheid. Alle industriesporen, inclusief het verbindingsspoor naar de hoofdbaan, zijn berijdbaar. Bediening vindt decentraal plaats, net zoals voor de bediening van de wissels een lokaal schakelpaneel is aangelegd. Nu is de aankleding aan de beurt. Alle grond rondom de sporen wordt door Jasper en Joop met karton opgehoogd tot precies de bovenzijde van de spoorrails. Dat maakt het (denkbeeldig) manoeuvreren met vrachtauto's eenvoudiger. Alle gebouwen, zoals goederloodsen, distributiehallen en kantoorgebouwen (de douane moet tenslotte ook ergens zitten, nietwaar?), voor de verdere inrichting van dit nijverheidsgebied zijn beschikbaar. Ongetwijfeld zullen ze binnenkort voorzien worden van verlichting, net zoals er vast en zeker ook straatverlichting zal worden aangelegd. Leer mij de Märklinmannen kennen! Langs de kade, zowel

aan de zijde van de fabrieken als bij het casino (met zijn romantische kettingafzetting) zijn de ligplaatsen van de vrachtschepen in de maak. Grappig weetje: de nu aangemeerde bulk-schepen zijn N-schaal. Toch past er flink wat lading in. En om nogmaals een kijkje onder de spoorbrug door te nemen: het water daarachter is bestemd voor de recreatievaart. Huur dus alvast je ligplaats voor je zeilschip of jetski. Voor ietwat agressief aangelegde personen is het wellicht goed om te weten dat je een recreatieboot mag aftuigen. Maar liever niet bij de MVA!

Direct achter de haven rijzen de bergen weer op. Zodra Willie de keerlus van de Rhätische Bahn technisch heeft gerealiseerd, kan de bergwand geheel worden gemodelleerd. Dan is er nog meer plek voor optredens van de blaaskapel. Hopelijk verstoort dat alles niet de rust van de plaatselijke monniken of het liefdeskoppel achter de dennetjes. Hoog in de berg tenslotte zal Blausee-Mitholz verrijzen. Blausee-Mitholz is een stadje bestaande uit vakwerkhuisen dat zo'n 30 jaar gelden door de vader van Jitse op een hardboard ondergrond gebouwd is en een plek op zijn Märklinbaan heeft gekregen. Het geheel is elke keer weer mee verhuisd naar een volgende woonlocatie. Maar onlangs moest Jitse, wegens verhuizing naar veel kleiner, met tedere hand het invalzaagblad van zijn multitool zetten in dit oude dorp. Uiterst voorzichtig is het rondom losgemaakt van zijn omgeving en in zijn geheel op internationaal transport gegaan naar de Industriestraat. De stadsmuur met het bewoonde ooievaarsnest, het meertje waar langs de oevers volop genoten wordt, de vakwerkhuisen, de stadspoort anno 1763, de winkels met hun authentieke houten arcades, het dorpspleintje, het wordt allemaal op liefdevolle wijze in het landschap opgenomen.

Intussen ligt Gert languit onder de hoofdbaan. Hij sluit twaalf onlangs geplaatste enkele en dubbele armseinen middels decoders aan op het ModellStellWerk. Hans volgt via het computerscherm de vorderingen. Natuurlijk remden de treinen allang op de juiste plaatsen. Seinen zijn in de digitale wereld gewoon "volgend". Maar het is wel een verbetering dat de virtuele blokbeveiliging nu ook fysiek waarneembaar is. Net echt allemaal.

Intussen ligt Gert languit onder de hoofdbaan. Hij sluit twaalf onlangs geplaatste enkele en dubbele armseinen middels decoders aan op het ModellStellWerk. Hans volgt via het computerscherm de vorderingen. Natuurlijk remden de treinen allang op de juiste plaatsen. Seinen zijn in de digitale wereld gewoon "volgend". Maar het is wel een verbetering dat de virtuele blokbeveiliging nu ook fysiek waarneembaar is. Net echt allemaal.

Intussen ligt Gert languit onder de hoofdbaan. Hij sluit twaalf onlangs geplaatste enkele en dubbele armseinen middels decoders aan op het ModellStellWerk. Hans volgt via het computerscherm de vorderingen. Natuurlijk remden de treinen allang op de juiste plaatsen. Seinen zijn in de digitale wereld gewoon "volgend". Maar het is wel een verbetering dat de virtuele blokbeveiliging nu ook fysiek waarneembaar is. Net echt allemaal.

ProRail: trek Noord-Zuidlijn door tot Schiphol via ons spoor *De Volkskrant, za 27 aug 2016*

Technisch kan het, de capaciteit van het spoor laat het toe, dus laat de nieuwe metrolijn niet in Amsterdam-Zuid stoppen, maar doorrijden tot de luchthaven. Inleiding voor groot verhaal over Pier Eringa, die niks ziet in ProRail onder het ministerie: "Elke week op het matje, da's niks."

Dampende loc op Zijpse Poort *De Gelderlander, vrijdag 2 september 2016*

Het Instituut voor Beeld en Geluid publiceerde filmbeelden⁶ uit 1915.

Wc's op stations nu ook te duur *De Gelderlander, vrijdag 2 september 2016* **DOSSIER**

Riolering aanleggen en voorschriften van allerlei partijen drijven de prijs op. De Provincie wil een paar stations overslaan. Twee weken later blijkt dat een grote meerderheid van Provinciale Staten daar niet mee akkoord gaat. Op 17 oktober zet De Gelderlander de feiten nog eens op een rijtje. Een toilet moet schoon, duurzaam, veilig, toegankelijk en herkenbaar zijn. Vandalismebestendig maar wel met een huiselijke uitstraling. Denk aan de huisstijl van ProRail en van NS én aan eigen regels van de provincie. Nog zo iets: op veel stations werkt helemaal niemand meer; er moet dus (meermalen per dag?) speciaal iemand voor langskomen. Vijf procent van de schoonmakers moet bestaan uit mensen met 'afstand tot de arbeidsmarkt'. En wat te denken van stations als Ede en Varsseveld waar in het weekend ook uitgaanspubliek komt. Meerkosten: 2,8 miljoen. Nog afgezien van de forse vertraging. Er is nu één toilet klaar. Intussen (De Gelderlander, dinsdag 8 november) strijdt Greetje van Amstel door: "Een toilet is een mensenrecht". Op donderdag 10 november: PVV doet de suggestie de wc náást het peron te bouwen, om daarmee de regels van ProRail en NS buitenspel te zetten.

ICE kan veilig Betuweroute gebruiken *De Gelderlander, zaterdag 10 september 2016*

NS kan veilig de ICE tussen Utrecht en Arnhem omleiden over de Betuweroute als het spoor wordt vernieuwd en/of de stations Ede-Wageningen en Driebergen-Zeist worden verbouwd.

Werken op een schoenveter *De Gelderlander, zaterdag 10 september 2016*

Het project Traverse Dieren, vlak langs het station, gaat nu eindelijk van start.

Doden na ontsporing *De Gelderlander, zaterdag 10 september 2016*

Vier doden en vijftig gewonden bij een verongelukte trein tussen het Spaanse Vigo en het Portugese Porto.

⁶ <https://www.youtube.com/watch?v=OERkE8zN5CY&feature=youtu.be>

NS: zitplaats blijft komende jaren onzeker*De Gelderlander, vrijdag 16 september 2016*

Staatssecretaris Dijkma bekeek in Den Haag de eerste van 58 glanzende wit-blauwe Sprinters.

Nog volgend jaar meer FlixBussen*De Gelderlander, zaterdag 24 september 2016*

Arnhem geldt voor deze Duitse prijsvechter als een kernstad; in het voorjaar doen nieuwe binnen- en buitenlandse lijnen onze stad aan.

Apekop eindigt in Spoorwegmuseum*De Volkskrant, maandag 26 september 2016*

Met een afgeladen afscheidsrit vanuit Maastricht eindigt het actieve leven van deze 50-jarige.

Veiliger spoor in regio pas vanaf 2029*De Gelderlander, maandag 26 september 2016*

En dan nog: alleen als er geld is. Baanvakken in het zuiden en westen krijgen voorrang bij de invoering van ERTMS.

Trammen in Arnhem en 'de heerlijke streek'*De Gelderlander, dinsdag 27 september 2016*

Leuke aflevering van de rubriek Eergisteren. Met een fijne toeristische tip uit 1887.

Instappen? Niet op een kluitje*De Gelderlander, woensdag 28 september 2016*

NS en ProRail gaan instapzones invoeren om de passagiers over de gehele trein te spreiden. De Volkskrant meldt: Leuk, zo'n instapzone, maar dan moet de trein daar wel stoppen.

Station Arnhem nu zelf ook 'Centraal'*De Gelderlander, maandag 3 oktober 2016*

Bijna overal wordt die nieuwe naam nu gebruikt. Alleen op het station zelf moeten de bordjes nog verhangen worden. Dan komt nog dit najaar goed. En dan nog de gevel?

Kortingskaart NS biedt plots geen korting meer*De Volkskrant, maandag 10 oktober 2016*

Het reisprincipe werd in alle stilte aangepast. Tussentijds uit- en inchecken (om na 9 uur met dalvoordeel verder te reizen) lukt niet meer: er moet nu minimaal 35 minuten tussen zitten.

Staat haalt ProRail weer naar zich toe*De Volkskrant, maandag 17 oktober 2016*

Het kabinet heeft besloten van de zelfstandige bv (met de staat als enige aandeelhouder) een zelfstandig bestuursorgaan (een staatsbedrijf derhalve) te maken. Tja. Een dag later in De Volkskrant een aantal reacties. Wat denk je - uiteenlopend! en in De Gelderlander: 'Pier, hoe ze over ons praten... Doe wat!'

Treinvloggers: geen cel maar gesprek met machinisten*De Gelderlander, za 22 oktober 2016*

Zo krijgen de twee 18-jarigen verhalen te horen over mensen die voor de trein sprongen.

FlixBus wil gaan rijden met luchthavenbussen*De Gelderlander, dinsdag 25 oktober 2016*

Dagelijkse verbindingen vanuit Arnhem met Schiphol, Eindhoven Airport en luchthaven Weeze.

Trein kan dóór, ook in de herfst*De Gelderlander, woensdag 26 oktober 2016*

Ingenieursbureau Arcadis zegt zeker te weten dat door een juiste koppeling van data de overlast van vallende blaadjes verleden tijd kan zijn.

Nieuw: bus op bestelling*De Gelderlander, vrijdag 28 oktober 2016*

Breng Flex brengt je op bestelling van de ene naar een willekeurige andere halte. Daar staat tegenover dat een aantal onrendabele lijnen wordt gesloten. Een dag later: Breng Flex? 'Dat wordt toch niks', aldus de taxibedrijven, die er totaal niet van onder de indruk zijn.

Dieseltrein blijft door Gelderland rijden*De Gelderlander, zaterdag 29 oktober 2016*

Het elektrificeren van spoorlijnen is te duur. Elektrisch rijden is beter voor het milieu, voor omwonenden en bovendien goedkoper. De bestaande dieseltreinen blijven daarom in gebruik tot einde afschrijving in 2032.

Dijkma steekt 40 miljoen in fietsstallingen stations*De Gelderlander, dinsdag 1 november 2016*

Op voorwaarde dat de gemeenten eenzelfde bedrag investeren.

Staken tegen nieuw 'rondje om de kerk'*De Volkskrant, dinsdag 1 november 2016*

De stokoude discussie steekt weer op. Veolia en Connexxion vinden het allemaal overdreven. "Onze machinisten rijden continu van A naar B en terug. De feiten wijzen uit dat ze veilig en zeer alert rijden."

'Ik speelde op mobiel bij treinbotsing'

De Gelderlander, vrijdag 11 november 2016

De verkeersleider bij de treinbotsing in het Duitse Bad Aibling op 9 februari, bekend schuld.

Vraag OV-fietsen stijgt sneller dan aanbod

De Volkskrant, dinsdag 15 november 2016

Nu zijn er bijna 9000 beschikbaar, ieder jaar komen er 1000 bij.

ProRail na ongeval Winsum: grondaankoop forceren

De Volkskrant, zaterdag 19 november 2016

Een melktankauto kruiste een onbewaakte overgang, toen een Arrivatrein passeerde. 35 gewonden.

'Station moet echt Arnheems worden'

De Gelderlander, maandag 21 november 2016

Plannen heeft Peter Hagen, exploitatiemanager van NS, genoeg. Wat denk je van allerhande optredens in de prachtige stationshal. Want ja, verreweg de meeste reizigers vinden de terminal "Wauw!"

Veiliger situatie of melk wordt niet meer gehaald

De Gelderlander, dinsdag 22 november 2016

Melkveebedrijf naast drukke spoorlijn Velp-Rheden is in gevaar: zonder veiliger overweg komt na 15 december het zuivelbedrijf niet meer de melk ophalen.

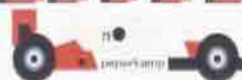
En verder o.m. ook nog:

✓ **Dingdong ... uw oude trein staat klaar** (Vk, ma 29 aug) Oude DDM1 dubbeldekkers zijn opgeknapt voor een verlengd leven. ✓ **Staking treinpersoneel Arriva treft Groningse ochtendspits** (Vk, di 30 aug) Machinisten en conducteurs leggen een paar uur het werk neer uit protest tegen de nieuwe CAO. ✓ **NS voorziet fikse boete voor fraude** (Vk, di 6 sept) Omkoping, valsheid in geschrifte, schending van het bedrijfsgeheim bij de aanbesteding in Limburg; het heeft zijn prijs. ✓ **Tussen de rails** (Vk, do 8 sept) Reportage en bouwkundige recensie van het nieuwe station Breda. ✓ **Elk uur stoptrein naar Düsseldorf** (dG, ma 19 sept) En wel vanaf 6 april 2017. Abellio is al begonnen met proefritten. ✓ **Kan ik vandaag gratis reizen met de trein?** (Metro, ma 26 sept) Door heel Nederland controleren treinconducteurs vandaag geen reizigers uit onvrede met hun werkgever NS. (Met dank aan Carlo) ✓ **Overgang Wolfheze staat op de agenda** (dG, vr 30 sept) Nou ja, dat wil de provincie Gelderland. Hopelijk snel na 2021! ✓ **Brabantroute wordt snel stiller en veiliger** (Vk, di 4 okt) Op korte termijn wordt 80 miljoen geïnvesteerd. ✓ **De fabriek blijft, met dank aan Parijs** (NRC/Handelsblad, wo 5 okt) Door gegoochel met orders weet de Franse regering de Alstomfabriek in Belfort open te houden. Er komen immers verkiezingen aan. (Met dank aan Carlo) ✓ **Spoorwerker bij werk omgekomen** (dG, vr 14 okt) Dierenaar bij Meteren door intercity aangereden. Zo'n onderzoek duurt maanden. ✓ **Nieuw spoorboekje, nieuwe wekkertijd** (dG, vr 14 okt) NS heeft 2,5 jaar gewerkt aan een heel nieuw tijdschema. Daarbij is voor het eerst gebruik gemaakt van de in- en uitcheckgegevens van de OV-kaarten. ✓ **Goederentrein rijdt door rood** (dG, za 15 okt) Daardoor ontstond tussen Elst en Nijmegen twee uur lang vertraging. ✓ **In het nieuwe station begint de stad** (Vk, di 17 okt) Na de vijf grote steden zijn nu honderd middelgrote stations aan de beurt. Bouwmeesters leggen uit waar het station van de toekomst aan moet voldoen. ✓ **Werkzaamheden Betuweroute afgerond** (dG, di 18 okt) De omvangrijke werkzaamheden rond Zevenaar zijn opgeleverd. ✓ **Dak Arnhem Centraal weer een beetje dichter** (dG, do 20 okt) **Nauwelijks nattigheid na forse regenbuien.** ✓ **Mist Utrecht CS het wow-effect?** (Vk, ma 24 okt) In december is de totale make-over klaar. Nu alvast reacties van de reizigers. ✓ **Nieuw jaar, nieuwe busdienst** (dG, vr 4 nov) Een lijntje er af, een lijntje erbij, een lijntje anders. ✓ **Gelderland wil ook profijt van Betuweroute** (dG, do 3 nov) Een Railterminal in de Betuwe moet er voor zorgen dat Gelderland eindelijk gaan profiteren van de Betuweroute. De politieke steun groeit. ✓ **Nachtrein doet voor de laatste keer Arnhem aan** (dG, di 8 nov) City Night Line is niet langer rendabel en wordt dus geschrapt. ✓ **Kilometers zaad langs het spoor** (dG, vr 11 nov) Honderden kilometers bloemen, speciaal voor de bijen. ✓ **Eerste mbo'ers krijgen nu al hun ov-kaart** (dG, di 15 nov) Ook 120.000 minderjarige mbo-studenten mogen vanaf januari gratis reizen.

MODELBOUW EN TECHNISCH SPEELGOED EDE

PEPERKAMP

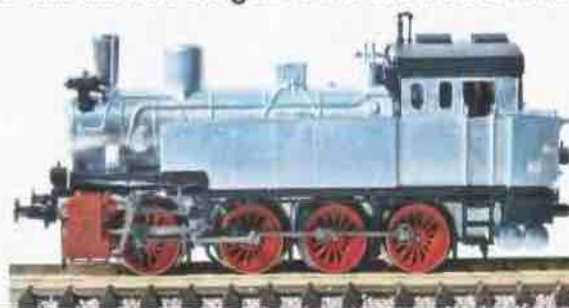
www.peperkampmodelbouw.nl

Tevens gespecialiseerd in radiografische auto's,
plastic bouwpakketten, modeltreinen,
autominiaturen, racebanen, vliegtuigen etc.
In- en verkoop van nieuwe en gebruikte modeltreinen.

Verlengde Maanderweg 87 - Ede
Tel. 0318 - 65 32 32

Geopend van maandag t/m zaterdag
(tussen 12.30-13.30 gesloten)

**7x per jaar
Live speelgoedveilingen**

**Bouwman
Bouwman &**
Veilinghuis - Auctioneers
Vintage Toys & Collectibles

Saturnusweg 6a
6971 GX Brummen
Tel. 0575-560393
info@veilinghuisbouwman.eu
www.veilinghuisbouwman.eu

*Het veilinghuis voor
Vintage Toys & Collectibles*

Indonesië augustus 2016

door Jaap en Marianne Stoter

Afgelopen augustus hebben we een rondreis gemaakt door Java en Bali.

We zijn begonnen in Jakarta en vervolgens via Bandung naar Jogjakarta en Surabaya gereisd. Tenslotte zijn we overgestoken naar Bali voor een strandvakantie in Sanur bij Denpassar. Uiteraard hebben we tussendoor heel veel andere plaatsen bezocht maar het zou teveel zijn om die hier allemaal op te noemen.

Java is een prachtig land. De afstand van oost naar west is ca. 1000 kilometer. Het is drie keer zo groot als Nederland en heeft meer dan 140 miljoen inwoners. Hoezo dichtbevolkt? Alleen in Jakarta wonen er al 17 miljoen!!! Enkele highlights op Java:

Borobudur

Prambanan

Bromo vulkaan

De treinreizen op Java waren heel bijzonder. We zijn met de trein eerst van Bandung naar Jogjakarta gereisd en een paar dagen later van Jogjakarta naar Surabaya.

Het station van Bandung was keurig netjes en goed verzorgd. Op het perron tegenover ons stond een treinstel te wachten op vertrek. Men was nog druk bezig de wagons schoon te maken. Opvallend waren de daken van die wagons. Toch wel heel veel scheuren en gaten.... Nadat een diesellocomotief was aangekoppeld kon de trein (11 wagons) vertrekken. De wagons waren redelijk luxe te noemen. Alle stoelen waren draaibaar; achteruit rijden is dus niet nodig.

Het embleem op de loc is van The Indonesian Railway Co.
In het Indonesisch "Kereta Api".
Kereta betekent wagen en Api betekent vuur.

Deze benaming bestaat sinds het begin van de spoorwegen op Java in 1863.
Kereta Api: mooie vertaling voor stoomlocomotief!

De type/serie-aanduiding CC 206 13 77 staat voor een 88-tons 8 cilinder diesel-electrische locomotief, asindeling Co'Co'. Spoorbreedte 1067 mm. Afmetingen LxBxH 15,5x2,65x3,7 mtr.
Onze loc maakt als nummer 77 onderdeel uit van 100 stuks die in 2013 zijn gemaakt.

In 1894 was de spoorverbinding tussen Jakarta en Surabaya een feit. Men heeft toen in 30 jaar toch een kolossaal werk verricht. Een voorbeeld daarvan kwamen wij tegen op de route van Bandung naar Jogjakarta.

Deze brug, de Jembatan Cirahong, is in 1893 gebouwd. De overspanning is 202 meter en is maximaal 66 meter hoog. De brug is versterkt in 1954.

Boven rijdt het (enkelsporig) treinverkeer. Daaronder is ruimte voor auto's, motoren en voetgangers. Losse planken doen dienst als wegdek. Regelingen m.b.t. éénrichtingsverkeer zijn er niet...

Thuisgekomen heb ik deze brug maar eens gegoogeld. Daaruit bleek dat er tussen Cirahayu en Ciawi vaak treinongelukken voorkomen. In 1955 kwamen bij een ongeluk op de Cirahongbrug honderden mensen om het leven. In 1962 is op dezelfde locatie de hele trein in het ravijn gestort; 130 passagiers vonden de dood. In 1995 vielen op dezelfde plek 19 doden bij een treinongeluk. En in 2014 vielen enkele wagons in het ravijn als gevolg van een aardverschuiving in Ciawi. Oost, west, thuis best... Niettemin blijft het reizen per trein toch comfortabel.

Daarbij komen de mooiste panorama's en landschappen aan je voorbij.

Op station Jogjakarta even kennis gemaakt met de machinist.

In Surabaya een wandeling langs het spoor gemaakt. Dit is dus het hoofdspoor dwars door de stad... Zou de bebouwing soms een klein beetje te dicht op het spoor staan?

We kunnen deze prachtige en indrukwekkende reis iedereen aanraden en hopen dat je door dit artikel een (kleine) indruk van het Javaanse spoor hebt gekregen.

@auxilium-ICT
Speciaal voor particulieren en kleinbedrijf

Helpdesk
Netwerken
Hulp op afstand
Backup oplossingen
Pc training voor senioren
Pc onderhoud en installatie
Advies bij de aanschaf van hardware
Hulp bij de werking van tablets en smartphones

Martijn Pas 06-19610438
www.auxilium-ict

BOEKHORST
AUTOSCHADEBEDRIJVEN

Wij repareren elke schade aan elke auto
voor elke verzekeringsmaatschappij

VERVANGEND VERVOER OP MAAT
www.boekhorstgroep.nl / info@boekhorstgroep.nl

Arnhem Noord
Ringoven 26
026 - 38 43 360

Arnhem Zuid
Hazenkamp 46
026 - 38 43 380

Didam
Hengelderweg 20
0316 - 527 684

Zelfs peuters doen aan mode mee

Aaf Brandt Corstius

De Volkskrant, column 10 oktober 2016

Ik moest een cadeautje kopen voor een kind dat 3 werd. Het was een jongen en zijn moeder had gezegd dat hij geobseedeerd is door Thomas de Stoomlocomotief. Het leek me allemaal heel logisch. Dus ging ik snel naar Intertoys, in de volle verwachting daar als vanouds Thomas en al zijn adellijke, Britse treinvrienden aan te treffen: Toby, Harold, Mabel, Bertie, Lord Harry. De hele bups.

Ik kon het Thomasvak niet vinden en vroeg om hulp. Voor zover ik wist, veranderde er nooit iets aan jongens van 3 en hun interesses; ze wilden met treinen spelen, het liefst met treinen met gezichtjes die, zoals in het openingslied van de tv-serie over Thomas steeds wordt benadrukt, 'nuttig' zijn.

'We hebben bijna niets meer van Thomas', zei de medewerkster van Intertoys. Ze voelde mijn verbijstering en praatte me bij. 'Eerst hadden we jarenlang Thomas. Toen werd het meer Chuggington.' Tot zover kon ik het nog volgen, mijn zoon was ook door een Chuggingtonfase gegaan. En Chuggington, laten we wel wezen, dat waren ook treinen met gezichtjes. 'Maar nu is het meer Paw Patrol', zei ze.

Jongens en treinen: dat is toch iets universeels?

Ze wees naar het schap. Ik zag een verpakking met daarin een hondje en een geblindeerde politiebus. Dat was Paw Patrol.

Heel ver in een hoek wist de Intertoysvrouw een Thomastreintje te vinden, maar die had het jongetje van 3 vast al. Ik was op zoek naar vrienden van Thomas. Mavis. Of Neil. Maar die waren niet meer

te krijgen.

Het maakte me treurig dat zelfs peuters aan mode meedoen. Ik dacht oprecht dat je een kleintje van nu net zo blij kon maken met een Thomastrein als een peuter van tien jaar geleden. Jongens en treinen: dat is toch iets universeels? Dat is toch net zoiets als met autootjes spelen en daar 'broem broem' bij zeggen?

Maar peuters, blijkt dan maar weer, hebben het pijsnel in de smiezen als treintjes met gezichtjes passé zijn en je je ineens moet richten op honden die in geblindeerde politiebussen rondrijden. Alleen dat ene kind dat ik kende, wist dat dus nog niet. Hij speelde thuis nog vredig met zijn Thomastrein.

Ik keek de medewerkster van Intertoys vertwijfeld aan. Wat moest ik doen? Zou het jongetje genoeg nemen met die hond van Paw Patrol? Chase heette hij, zag ik op de verpakking.

'Ze houden nu ook erg van Sam de Brandweerman', sprak zij toen.

Ze wees naar een plank waar Sam de Brandweerman in een brandweerauto zat. Je kon je vinger door een gat in de verpakking steken en op een knopje drukken. Dan ging er twee blauwe lampjes op het dak van de auto flauwtjes branden.

Sam, die kende ik. Van Telekids. Van vroeger. Echt vroeger. 1990-vroeger.

De treinen met gezichtjes mogen verdreven zijn, brandweermannen blijven altijd bestaan.

Wentink Occasions

Tweedehands modeltreinen

Krakkedel 26, 6686 MB Doornenburg

Voor in- en verkoop van Occasionstreinen en toebehoren

Openingstijden:

Zaterdag van 10.00 - 17.00 uur

Zie ook onze website: www.wentinkoccasions.nl

www.tillymodels.nl

Tilly Models

resin modelbouw in H0 en N

U kunt nu ook terecht in onze winkel
op de Krakkedel 2 in Doornenburg
voor Nederlandse en Zwitserse scenery.

Naast onze eigen modellen verkopen wij:

- *Humbrol en Vallejo verf
- *Holland Scale
- *Anita Decor
- *Evergreen plastics
- *Noch
- *Kibri en Faller

Openingstijden: zaterdag van 10.00 tot 17.00
Op beursdagen in Houten en feestdagen gesloten

„Uit d'Oude doos”

door Bert Pas

‘Midland Compound’ (1902)

Deze keer steken we het kanaal over en gaan we naar het midden van Groot-Britannië. De Midland compound is in eerste instantie het meesterwerk van ingenieur Johnson en later geperfectioneerd door Deeley. Deze locomotief is in het Verenigd Koninkrijk het voorwerp van een ware cultus. Ze is ongetwijfeld een van de subtielste en elegantste Engelse locomotieven en werd dan ook vaak gereproduceerd door verschillende speelgoedfabrikanten als speelgoedtrein of als model op schaal.

De 4-4-0: een sneltreinlocomotief bij uitstek

Voorzien van een voordraaistel en twee drijfassen is de 4-4-0 locomotief in de Verenigde Staten en Europa aan het eind van de 19^e eeuw de sneltreinlocomotief. De Engelse ingenieurs zullen dit type tot in de jaren '30 verder ontwikkelen, omdat veel Britse spoorwegmaatschappijen op trajectgebied een beleid voeren van kleine locomotieven. Als de Midland Railway in 1923 opgenomen wordt in de London, Midland & Scotland Railway brengt ze veel ervaring mee op het gebied van sneltreinlocomotieven van het type 4-4-0. De LMS zal nogal verrassend kiezen voor dit type als standaardlocomotief voor haar sneltreinen, terwijl al heel wat spoorwegnetten reeds beschikken over 4-6-0'en en 4-6-2'en waarvan de drie drijfassen een geweldige tractie-inspanning garanderen. Maar de 4-4-0'en van de Midland zijn compounds, d.w.z. voorzien van hogedruk- en vervolgens lagedrukcilinders waarmee uitstekende prestaties worden geleverd tegen een geringe brandstofgebruik.

De Midland Compound 4-4-0 met stam rijtuigen in het Midland red, oftewel Crimson Lake voor de Engelsen, geeft een ongeëvenaarde elegantie en schoonheid aan het geheel. Aan de voorzijde nr. 1000 die gelukkig bewaard is gebleven en gefotografeerd in het Engelse station van Bo'ness waar het tot 2014 in bruikleen was.

De belangrijkste serie van de Engelse compounds

In eerste instantie uitgebracht door Johnson in 1902, wordt de locomotief opnieuw ontwikkeld door Deeley in 1908 en nog verder ontwikkeld door Fowler in 1914, het jaar waarin ze hun nieuwe en definitieve vorm krijgen. Ze zijn de enige serie compoundlocomotieven in het Verenigd Koninkrijk die zo'n omvang hebben bereikt, namelijk van 240 stuks en die ruim een halve eeuw dienst hebben gedaan (1902-1961). Gezien de risico's die de ingewikkelde besturing en het lastige onderhoud die de compounds vergden en gezien het laaggeschoolde personeel, gaven de Britse ingenieurs namelijk de voorkeur aan een motor met eenvoudige expansie. Voor de Britse spoorwegen was deze Midland compound de compound bij uitstek en praktisch de enige serie die op Britse bodem gereden heeft.

Technische eigenschappen

Type:	4-4-0
Totale gewicht:	106 ton
Hogedrukcilinders:	483 x 660 mm.
Lagedrukcilinders:	533 x 660 mm.
Oppervlak van het vuurkistrooster:	2,63 m ²
Diameter van de drijfwielen:	2134 cm.
Inhoud van de steenkooltender:	5,75 ton
Inhoud van de watertender:	16 ton
Lengte:	17,26 m.

besturing en het lastige onderhoud die de compounds vergden en gezien het laaggeschoolde personeel, gaven de Britse ingenieurs namelijk de voorkeur aan een motor met eenvoudige expansie. Voor de Britse spoorwegen was deze Midland compound de compound bij uitstek en praktisch de enige serie die op Britse bodem gereden heeft.

Bijzondere cilinders

Deze locomotieven, met – zowel bij de Midland als later bij de LMS – nummerreeksen van 900 tot 939 en van 1000 tot 1199, hebben als bijzonderheid dat ze één inwendige hogedrukcilinder hebben en twee uitwendige lagedrukcilinders. Het zijn dus machines met drie cilinders.

Het model van Bachmann schaal 1:76

Bij het wegrijden kan de stoom alleen door de lagedrukcilinders. Deze eenvoudige expansie garandeert een gemakkelijk optrekken. Vervolgens kan de stoom ook door de hogedrukcilinder, telkens als de machinist de regulator opent, zodat er geleidelijk aan een compoundwerking ontstaat. Dit feit hinderde de machinisten die maar niet begrepen dat men meer stoom en kracht had met een halfopen regulator dan met een geheel open regulator.

De Midland Compound in het nationaal spoorwegmuseum van Engeland in York

Tegenwoordig kunnen we de Midland Compound bewonderen op de amateurspoorwegnetten of in het museum van York waar nr. 1000 tentoongesteld wordt in haar, natuurlijk, schitterende rode met gele strepen LMS kleurstelling.

Agenda

- wo 7 december **Spoorwegherinneringen**, door Kees van de Meene. We beginnen met het ophalen van fotografische spoorherinneringen met een licht quizgehalte: 'Wat, waar, waarom?' Daarna volgen video-opnamen van, toepasselijk in deze maand, de NVBS winterreis van 1997 naar Oekraïne en tot besluit opnamen van de NVBS-reis in 2008 naar Syrië en Jordanië toen het in Syrië wel heel anders was dan nu. **NVBS Oost Arnhem**, "De Uithoek" op het emplacement Arnhem Berg (20-22.30 uur). € 2,50.
- vr 9 en za 10 dec **Een stomige reis naar de Veluwsche Kerstmarkt** in Beekbergen, vr 18-22 uur, za 12-21 uur. Bij de prijs (€ 8, tot 12 jaar € 5) zit de reis per stoomtrein (Beekbergen-Loenen), bezoek aan de Veluwsche Kerstmarkt en één kop koffie, thee of warme choco inbegrepen. Kaarten zijn te koop bij de ingang van het Museumstation Beekbergen (en via internet).
- za 10 december **Modelspoorbeurs Houten; HOUTEN DIGITAAL** 10-16 uur, € 7. Parke- ren gratis!
- 10 t/m 31 dec Reis mee met de **Kerst Express** en beleef Kerstmis uit Grootmoederstijd. Bij de Miljoenenlijn <http://www.zlsm.nl>
- zo 11 december **Winterrijdag** CactusOase in Ruurlo <http://seinpaal.wordpress.com> 10-17 uur
- za 17 december **SSN Kerst Express**. Deze traditionele rit voert dit jaar naar het Charles Dickens Festijn in Deventer. De trein wordt getrokken door loc 011 075 en rijdt van Rotterdam (ca. 8.00) via Gouda, Utrecht, Arnhem, Zutphen naar Deventer. De terugreis gaat van Deventer (ca. 18.00) via Apeldoorn, Amersfoort, Hilversum, Diemen, Breukelen, Gouda naar Rotterdam. www.stoomstichting.nl
- za 17 en zo 18 dec **Modelspooevenement** Hanzehal in **Zutphen**; 10-16 uur; nieuwe website: <http://modelspoorbeurszutphen.com/>
- zo 18 en wo 28 dec **Winterritten** S.T.A.R. Stadskanaal
- di 27 december **Geen MVA-clubavond**
- di 20 december **Plusdag** Spoorwegmuseum. Iedere derde dinsdag van de maand is er een Plusdag, met een nostalgisch programma voor senioren. Dit bestaat uit een gratis rondleiding en een lezing. U kunt zich laten scheren door barbier Jan. Ook: presentatie EduTrainer en conservator Jos Zijlstra vertelt over tentoonstelling "Utrecht Centraal".
- 24 - 30 december **Kerst Express** Tijdreis met de Kerstman vanaf sprookjesachtig tramstation Hoorn www.stoomtram.nl
- 24 dec t/m 8 jan **Winter Station** in Spoorwegmuseum Utrecht; schaatsen, antieke carousel, livemuziek, kinderactiviteiten, kampvuurtje en heel veel lekker eten; 10-19 uur.
- ma 26 december **Kerstritten** bij RTM Ouddorp
- vr 30 december **Modeltreinmarkt** Café Bousema, Zutphenseweg 35 in Lochum, 10-16 u
- za 31 december **Tramrit met historische tram** via de oliebollenkraam van Richard Visser naar het Trammuseum Rotterdam en weer terug naar Rotterdam Centraal Station, inclusief toegang tot Miniworld en lekkere oliebol. € 16. Ritten om 12 en om 13 uur. Reserveren! info@miniworldrotterdam.com
- di 3 januari **Eerste MVA-clubavond 2017; uiteraard met een lekkere oliebol**
- wo 4 januari **Stoom in het arbeiders- en boerenparadijs**, door Bart van 't Gruenewold. Nadat in West-Duitsland bij de Bundesbahn de stoomlocs in 1977 zich 'das Rauchen abgelernt' hadden, moesten we voor Duitse stoom de Duits-Duitse grens over, naar de DDR. In 1979 en 1981 reden in het 'Arbeiter und Bauernparadies' nog volop stoomlocs, door het hele

- land. Ondanks dat de dieseltractie in opkomst was en al op veel plaatsen prominent aanwezig (en de elektrische tractie voorzichtig), waren er nog ware stoomparadijzen, met veel verschillende loctypen. **NVBS Oost Arnhem** (zie 7 dec).
- za 7 januari
di 17 januari
wo 18 januari **Modelspoorbeurs Houten**; 10-15 uur, € 7. Parkeren gratis!
Plusdag Spoorwegmuseum.
De Arnhemse Trolleybus. Paul van Onzen geeft een lezing over de geschiedenis van de trolley in Arnhem. Zijn presentatie is rijkelijk geïllustreerd met beeldmateriaal. Rozet, 20-22 uur, € 15. Georganiseerd door de Volksuniversiteit Arnhem.
<https://www.volksuniversiteitarnhem.nl/cursus/de-arnhemse-trolleybus>
- za 21 januari
za 21 en zo 22 jan **NAMAC-beurs** in Euretco Expo Center Houten 10-15 uur, prijs € 5.
Nederlandse Modelspoor Dagen in de Broodfabriek in Rijswijk. 10-17 uur, € 10. <http://modelspoordagen.nl/> U kunt banen bekijken bij de stands van verschillende verenigingen en thuishobbyisten. Natuurlijk ook voor (nieuwe of gebruikte) toestellen of materialen.
- za 28 januari **Westfalendampf** (in de omgeving Münster). De 'Lollo' wordt in een speciale rit ingezet. Deze loc met nummer 216 002 bezit een 2000 PS sterke Maybach motor. Dit type locomotief is voor de liefhebber zeer geliefd, met name voor haar bijzondere/typische geluid. Deze locomotief wordt vergezeld door de mooie V 200 033 uit Hamm. De rit gaat naar Wernigerode - de bekende stad in de Harz. Het is ook mogelijk om verder met de stoomtrein naar de Brocken te reizen. Speciaal die dag is voor geïnteresseerden een Brockentrein gereserveerd. Deze smalspoortrein wordt door de stoomloc 99 222 getrokken. Deze locomotief heeft model gestaan voor de nieuw gebouwde Brockenlocs. Voor meer informatie over de hierboven genoemde ritten vindt u onder www.westfalendampf.de Het is raadzaam om tijdig te reserveren.
- wo 1 februari **Trams in en om Brussel, in de Ardennen en in Noord-Frankrijk**, door Bert van Raaij. Deze avond beginnen we met de MIVB, de Brusselse stadstram. Het uitgebreide net van buurttrams in de regio Brussel krijgt ook aandacht. De laatste trams verdwenen hier in 1978. Daarna maken we nog even een uitstapje naar de Ardennen, waar we de dieseltjes van de TTA en de tram in Han bekijken. Als afsluiting van de avond gaan we het naar Franse deel van Henegouwen, waar we de tram in Valenciennes bezoeken. **NVBS Oost Arnhem** (zie 7 dec)
- za 4 en zo 5 febr
di 13 februari **Steenwijker Modelspoordagen**; 10-17 uur. www.demeenthe.nl
vr 17 - zo 19 febr
di 21 februari **Sluitingsdatum inzendtermijn kopij Het Zijspoor 1**
di 27 februari **Rail** in Expo Houten; 10-17 uur, € 15.
wo 1 maart **Plusdag** Spoorwegmuseum.
Het Zijspoor 1 verschijnt
- vr 10 - zo 12 mrt **Terug in de tijd – Servus ÖBB**, door Bert van der Kruk. Oostenrijk is, een land met een prachtige natuur die echter dikwijls een behoorlijk obstakel vormt voor de spoorwegen. In de jaren 70 en 80 was er nog een grote variatie aan materieel. Op enkele zijlijnen waren zelfs de laatste stoomlocomotieven nog actief die er op de Erzbergbahn een heel spektakel van maakten. Ook de Semmering met de fraaie viaducten wordt bereden. Natuurlijk zal de smalspoorromantiek niet ontbreken, o.a. zien we de Steyrtalbahnhof, de Ybbstalbahnhof, de Waldviertelbahnhof en de Mariazellerbahnhof. **NVBS Oost Arnhem** (zie 7 dec)
- za 25 maart **On TraXS!** in Spoorwegmuseum Utrecht; de mooiste modelspoorbanen van Europa; m.m.v. Mitropa; 10-17 uur
za 25 en zo 26 mrt **Modelspoorbeurs Jan Massinkhal Nijmegen**; 10-15 uur
Landelijke Modelspoor Dagen www.nmf.nl

WELKOM

Ingeschreven als nieuwe leden van onze gezellige modelbouwvereniging: Theo Grootens en (opnieuw) Eric Slijkhuis. Van harte welkom!

IN DE SNACKBAR

Cabaretier Thomas van Luyn droomt weg bij de vitrine van een snackbar:

Ik heb trouwens een vreemde associatie: door het rasterpatroon van die groene flubbers zie ik er altijd een landschap in met heggetjes en bomenrijen. Hoe leuk zou het zijn als je een paar huisjes en stationnetjes tussen de bamischijven en bereklauwen zou zetten en er elektrische treintjes doorheen zou laten rijden? Graag gedaan.

JARIGEN

05-12-50

Hein van der Haagen

08-12-71

Carlo Hellegers

29-12-84

Melvin Sersansie

02-01-65

Martien Beumer

14-01-52

Cees Hendriks

18-01-47

Chris Rijnaarts

19-01-40

Jan Lourens

23-01-69

Robert Mooij

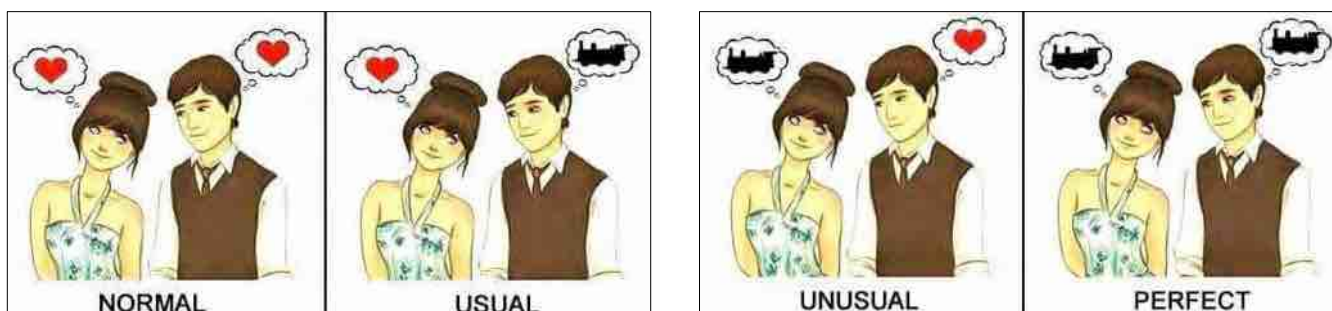
26-01-53

Jaap Stoter

28-01-53

Joop Kokke

OMNIPROBERRICHTBEN

Aan dit nummer van **Het Zijspoor** werkten mee:

de adverteerders, de bezorgers, Jitse Kaspers, John Brendel, Theo Grootens, Willie Koenders, Ron 't Hooft, het Märklin digiteam, Jaap Stoter, Bert Pas, Carlo Hellegers, Hans van de Ven.

Wil je jouw naam hier de volgende keer bij? Mail aan zijspoor@mva.nu ! Nú!

kijk eens wat vaker
in de spiegel van
Guus Onstenk
herenkapper

behandeling zonder afspraak

Huissensestraat 29
6833 HL Arnhem
tel. 026-3218933

www.guusonstenk.nl

BAPTIST
VOOR HOUTBEWERKERS

Dé speciaalzaak voor de fijne houtbewerking met het grootste assortiment gereedschappen en machines voor iedereen met passie voor houtbewerken!

Bezoek baptist.nl en vind ruim 8.000 artikelen met uitgebreide omschrijvingen, afbeeldingen, video's en gerelateerde producten!

Graag tot ziens in Arnhem!

Baptist voor Houtbewerkers gereedschappen en machines
Vlamoven 32
6826 TN Arnhem houtbewerkers@baptist.nl

Winkel ook op
Baptist.nl

Wilke Tabak v. o. f.
uw sigarenspeciaalzaak

Alles op rookgebied, o.a.:

Longfillers: Cubaans, Dominicaans

Luxe aanstekers: Dupont, Ronson

Waterpijpen

Humidoors

Staatsloterij

Lotto.

KRASSLOTEN

Wentink *Hobby*

MODEL TREINEN

**ARNOLD
ARTITEC
AUHAGEN
BACHMANN
BEMO
BRAWA
BUSCH
DIGIRAIL
ESU
FALLER
FLEISCHMANN
GÜTZOLD
HALLING
HARTEL
HEKI
HELJAN
HENCKENS
HOBBYTRAIN
KATO
KIBRI
L.G.B.
LENZ
LILIPUT
LIMA
MÄRKLIN**

**40m² MÄRKLIN
SHOP-IN-SHOP**

**OOK VOOR AUTO'S,
BOUWDOZEN,
RADIOGRAFISCHE AUTO'S,
BOTEN EN RACEBANEN**

**MEHANO
NOCH
PICCOLO
POLA
PREISSER
RIVAROSSO
ROCO
SEUTHE
SOMMERFELDT
SYMOBA
TORTOISE
TRIX
UHLENBROCK
VISSMANN
VOLLMER
WOODLAND
en nog véél meer!**

*Tevens hebben wij
een ruime keuze in
DVD's, boeken en
tijdschriften*

WIJ ZIJN VAN DINSDAG T/M ZATERDAG GEOPEND

**Steenstraat 20 • 6828 CK Arnhem
T. 026 - 442 32 26 • F. 026 - 446 17 37
I. www.wentinkhobby.nl • E. support@wentinkhobby.nl**

